

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Domagoj Volarević Izvođač: mr. sc. Ivan Marić	
Naziv kolegija	Istočna liturgika (KBF 660; ISVU 250581)	
Studijski program	FTS, PDTKS, DTKS	
Status kolegija	Izborni	
Godina studij	II.-V.	
Semestar	Zimski (skupina A)	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	30 P
OPIS KOLEGIJA		
Ciljevi kolegija		
Razlikovati kršćanske Crkve s obzirom na tradicionalnu podjelu na istočne i zapadne. Upoznati istočne kršćanske Crkve, njihovu povijest i liturgijsku baštinu. Upoznati i razlikovati obrede Istočnih Crkava u komparativnom smislu. Analizirati i protumačiti elemente bizantskoga obreda s naglaskom na Božansku liturgiju sv. Ivana Zlatoustoga.		
Uvjeti za upis kolegija		
Poznavanje osnova liturgike.		
Očekivani ishodi učenja za kolegij		
1. Poznavanje dviju velikih tradicionalnih „skupina“ obreda u kršćanstvu – istočni i zapadni obredi, te posljedično različitih liturgijskih obreda unutar njih. 2. Razlikovanje različitih obreda. 3. Razlučivanje i razumijevanje osnovnih pojmova istočnih liturgija s naglaskom na bizantsku. 4. Shvaćanje i razumijevanje strukture sakramentalnih slavlja; naglasak je na bizantskom obredu. 5. Upoznavanje strukture liturgijske godine bizantskoga obreda.		
Sadržaj kolegija:		
Opći uvod. Zapadni i istočni liturgijski obredi u kršćanstvu (2 sata) Razvoj obredâ (2 sata) Različiti istočni obredi i njihovi izvori (2 sata) Kratak pregled povijesti istočnih obreda (4 sata): Sakramenti (4 sata) Sakramenti inicijacije - bizantski obred (6 sati) Ostali sakramenti - bizantski obred - (4 sata) Liturgijsko vrijeme / Liturgijska godina i časoslov (6 sati)		

<i>Vrste izvođenja nastave (staviti X)</i>		☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☒ terenska nastava		☐ samostalni zadaci ☒ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ ostalo _____	
Obveze studenata					
Pohađanje predavanja. Analiza izvora i čitanje literature. Izlazak na kolokvij.					
<i>Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)</i>					
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit		Usmeni ispit	1,5	Esej	Istraživanje
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat	Praktični rad
Portfolio					0,5
<i>Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu / Način provjere stečenih ishoda učenja za svaku studentsku obvezu</i>					
Pohađanje i aktivno praćenje predavanja. Vrednovanje razumijevanja predstavljenih tema kroz razgovor na završnom ispitu.					
<i>Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju</i>					
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata	
Božanska liturgija svetoga oca našega Ivana Zlatoustoga, Ordinarijat Križevačke eparhije, Zagreb, 2018. (obrednik)		1			
Konstitucija o svetoj liturgiji «Sacrosanctum Concilium», u Drugi vatikanski koncil: Dokumenti, VII. izdanje (popravljen i dopunjen), Zagreb 2008.		1			
Juraj Pavić, Liturgika grčko - slavenskog obreda, Žumberački krijes i Telegram grupa, Žumberak - Stojdraga, 2019.		1			
Јоанис ФУНДУЛИС, Литургија 1. Увод у свето богослужење, (превод са грчког језика К. Симић), Епархијски управни одбор Епархије Жичке, Краљево, 2004. Transkripcija: Joanis FUNDULIS, Liturgika 1. Uvod u sveto bogoslužjenje, (prijevod sa grčkog jezika K. Simić), Eparhijski upravni odbor Eparhije Žičke, Kraljevo, 2004.					
Marko BABIĆ, Istočna liturgija i ikonografija, skripte za potrebe studenata, Split, 2009/2010.					
Dopunska literatura					

Stefano **ROSSO**, *La celebrazione della storia della salvezza nel Rito Bizantino*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2010.

Недељко ГРГУРЕВИЋ, *Увод у православну литургију*, Богословски факултет свети Василије острошки – Богословски факултет Светог Саве, Фоча – Либертивил (Илиноис), 2006.

Transkripcija: Nedeljko GRGUREVIĆ, *Uvod u pravoslavnu liturgiku*, Bogoslovski fakultet sveti Vasilije ostroški – Bogoslovski fakultet Svetog Save, Foča – Libertyville (IL), 2006.

Чиновник архијерејског свеиштенослужења, Манастир Жича, Краљево, 2009.

Transkripcija: Činovník arhijerejskog sveštenosluženja, Manastir Žiča, Kraljevo, 2009.

Мали молитвослов. Мали Требник, Свети архијерејски синод Српске православне Цркве, Београд 2016.

Transkripcija: Mali molitvoslov. Mali Trebnik, Sveti arhijerejski sinod Srpske pravoslavne Crkve, Beograd 2016.

Serijal *Liturgija*, 8 epizoda, produkcija manastira Ostrog. Dostupno na youtube, na sljedećim linkovima:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=XUgZlrvcumE>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=vdXJdrzL9JA>
3. https://www.youtube.com/watch?v=qLZ_6uYQOdU
4. <https://www.youtube.com/watch?v=qJxBOImEiV0>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=FI7BtJPdDp4>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=BsG743gRW5E>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=igRKBvsDQb8>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=00q2X2U1Y7A>

Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Osobne konzultacije, zajednički razgovor, evidencija o nazočnosti na predavanjima, aktivno sudjelovanje u raspravama, čitanje odabrane teološke literature, evaluacija predmeta i nastavnika putem anonimne ankete.